

Identification Of Key Components And Drivers Of Security Events In The Islamic Republic Of Iran

Morteza shoaei¹, Shiva azadfada², Gholamreza Moradi Siasar³, Ahad Rezaian Ghiye Bashi⁴

Received: 2020/05/21 Accepted: 2020/09/23

Abstract

Background and object: Security arrangements and processes in social and sports places, especially stadiums, have a special place in ensuring the security of sports events. The purpose of this study is to identify the key components and drivers of sporting events in Iran.

Methodology: The nature of this research is descriptive-analytical and its method is qualitative-quantitative. The qualitative method was used to collect data and then converted into quantitative data with the help of questionnaires and Mick Mac software. Data collection in this study is the result of a coherent and interconnected process with interviewing experts, a panel of experts, environmental surveys, and interaction analysis with the software.

Research Findings: Based on the research results, seven key factors called propulsion forces: security disciplinary management of sporting events, human resource management, and preparedness of executive agents of events, infrastructure and security standards, new security technologies, monitoring, and regulation of events Sports, coordination and communication of responsible organizations, establishing a command and control center for operations and appointing club security officers.

Results: The drivers of sporting disciplinary management of sports events are the most important key drivers of providing security for sports events. To ensure the security of sporting events, due to the impact of the management dimension on other dimensions, professionalism in management, monitoring, and integration of the headquarters are one of the most important measures and the map of effectiveness and the effectiveness of key components among them using Mick, Mac software Has been analyzed and re-examined.

Keywords: Futurology, Sport Management, Security, Sports events

---

1- PhD student in Strategic Sports Management, Islamic Azad University, North Tehran Branch, Tehran, Iran (morteza^{shoaei}1360@gmail.com)

2 - Assistant Professor, Department of Physical Education, Faculty of Humanities. North Tehran Branch,, Islamic Azad University, Tehran, Iran
Responsible author (azadfada@yahoo.com)

3 - Assistant Professor of Physical Education and Sports Management and faculty member of Amin University of Law Enforcement Sciences.

4 - Postdoctoral Researcher, School of Management, University of Tehran, Tehran, Iran
(a.rezayan@gmail.com).

Copyright © 2020 Journal of Research Police Science. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages provided the original work is properly cited.

فصلنامه پژوهش‌های دانش انتظامی، سال بیست و دوم، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۹

صص ۲۳۳ تا ۲۵۷

شناسایی مؤلفه‌های کلیدی و پیشران‌های تامین امنیت رویدادهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران

مرتضی شاعی^۱، شیوا آزاد فدا^۲، غلامرضا مرادی سیاسر^۳، احد رضایان قیه باشی^۴

تاریخ دریافت: ۹۹/۳/۱ تاریخ پذیرش: ۹۹/۷/۲

چکیده

زمینه و هدف: تمهیدات و فرایندهای امنیتی در اماکن اجتماعی، ورزشی به خصوص ورزشگاه‌ها، جایگاه ویژه‌ای در تامین امنیت رویدادهای ورزشی دارد. هدف از این پژوهش شناسایی مؤلفه‌های کلیدی و پیشران‌های رویدادهای ورزشی در کشور ایران است.

روش شناسایی: ماهیت این تحقیق توصیفی-تحلیلی و روش آن کیفی-کمی است. برای گردآوری داده‌ها از روش کیفی استفاده شده و سپس به کمک پرسشنامه‌ها و نرم افزار میک مک به داده‌های کمی تبدیل شده‌اند. گردآوری داده‌ها در این پژوهش حاصل فرایندی منسجم و به هم پیوسته با مصاحبه خبرگان که از طریق روش گلوله برفی انتخاب شدند، پنل خبرگان، پیمایش محیطی و تحلیل اثر متقابل با نرم افزار مذکور می‌باشد.

یافته‌های پژوهش: بر اساس نتایج پژوهش، هفت عامل کلیدی که نیروهای پیشران نامیده می‌شوند: مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی، مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادها، زیرساخت‌ها و استانداردهای امنیتی، فناوری‌های نوین امنیتی، نظارت و تدوین مقررات رویدادهای ورزشی، هماهنگی و ارتباطات سازمانهای مسئول، تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل عملیات و تعیین افسران امنیتی باشگاه‌ها.

نتایج: پیشران مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی به عنوان مهمترین پیشران‌های کلیدی تامین امنیت رویدادهای ورزشی می‌باشند. که جهت تامین امنیت رویدادهای ورزشی، با توجه به تأثیرگذاری بعد مدیریتی بر سایر ابعاد، تخصص‌گرایی در مدیریت، نظارت و یکپارچگی ستاد فرماندهی از مهمترین اقدامات است و نقشه اثرگذاری و اثرپذیری مؤلفه‌های کلیدی میان آنها با بهره‌گیری از نرم افزار میک مک تحلیل و بازشکافی شده است.

واژه‌های کلیدی: آینده پژوهی، مدیریت ورزشی، رویدادهای ورزشی، امنیت،

^۱- دانشجوی دکتری مدیریت راهبردی ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران (mortezashoaei1360@gmail.com)

^۲- استادیار گروه تربیت بدنی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران: نویسنده مسئول (azadfada@yahoo.com)

^۳- استادیار گروه تربیت بدنی و مدیریت ورزشی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران.

^۴- پژوهشگر پسا دکتری آینده پژوهی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، تهران، ایران (a.rezayan@gmail.com)

مقدمه

یکی از مباحث مهمی که در زمان حال و آینده باید مورد توجه قرار گیرد و حتما باید به آن پرداخته شود بحث امنیت است؛ چرا که امنیت یکی از شاخص های مهم در جوامع مختلف برای نمایش قدرت و اقتدار است. امنیت یک کشور از جنبه های مختلفی مورد بررسی قرار می گیرد، یکی از این جنبه ها در دنیای جدید و مدرن بحث برقراری امنیت برگزاری مسابقات ورزشی ملی و بین المللی است (کارگر و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۵). مسابقات ورزشی یکی از رویدادهای مهم برگزار شده در یک کشور به حساب می آیند که لازم است تا چنین رویدادهایی در امنیت کامل برگزار شوند از این رو امنیت برگزاری آن ها اهمیت آن را دو چندان کرده است (بایول، ۲۰۱۲: ۲۰۱۲).

حوادث متوالی و تأسف بار در میادین ورزشی در سطح جهان (مانند حوادث تأسف بار هیلزبورگ انگلستان ۱۹۸۶، کشته شدن ۷ نفر در ورزشگاه آزادی در مسابقه ایران و ژاپن در سال ۱۳۸۴ و...) این مساله را مطرح می کند که چه سازمانهایی باید ایمنی و امنیت تماشاچیان را برقرارکنند (فراسدیک و والی، ۱۹۹۸: ۲۵). در این راستا پلیس، از جمله سازمان های مهمی است که مسئول تامین امنیت در رویدادهای ورزشی که بصورت ملی و بین المللی برگزار می شود کشور است. مسئولان امنیت، باید از تهدیدهای بالقوه آگاه باشند، آنان بایستی توانایی شناسایی ضعف های امنیتی را داشته باشند، و منابع مورد نیاز را برای شناسایی ضعف ها از طریق اجرای تمرینات دقیق امنیتی به کار گیرند (هال، ۲۰۱۰: ۲۱).

برقراری امنیت در داخل کشور در مقابل تهدیدهای مختلف و برقراری امنیت عمومی، در حوزه کار و مسئولیت نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران قرار دارد. در سند بخشی چشم انداز ۱۴۱۴ ناجا، برگرفته از سند چشم انداز کشور، ناجا باید دارای چهار رکن اساسی شامل: نیروی انسانی کارآمد، سازمان و تشکیلات چابک، پیشرو، و کارکردی تعاملی باشد و هر رکن نیز ویژگی های خاص خود را داشته باشد که با دارا بودن این ویژگی ها، قادر خواهد بود، امنیت اجتماعی را متناسب با ویژگی های جامعه ی ایرانی تامین کند.

در اصل امنیت واحساس امنیت یک بعد ذهنی و مفهومی درونی است، که در بین گروه های اجتماعی از جمله تماشاگران ورزشی در جامعه ما از اهمیت بسیاری برخوردار است. در این راستا پلیس باید با وظیفه قانونی مراقبت از تماشاچیان، بازیکنان و سایر عوامل انسانی و مسئولیتی که آنها برای تامین امنیت اجتماعی در قبال صاحبان تشکیلات و تماشاچیان بر عهده دارند آشنا باشند. بی اطلاعی از عوامل خطر ساز در فضای ورزشی هیچگاه توجیهی برای تیره از مسئولیت سنگینی که بر عهده پلیس و حتی مسئولان برگزار کننده رویدادهای ورزشی نهاده می شود نخواهد شد. راهبرد امنیت تماشاگران رویدادهای ورزشی به عنوان مهمترین و اساسی ترین اصل در تدوین راهبرد توسعه ای صنعت ورزش در جهان مطرح است که برای تحقق آن، نقش پلیس را بسیار پر رنگ می نماید، با این حال اگر امنیت در مسابقات ورزشی فراهم نباشد، طرفداران از حضور در اماکن ورزشی سر باز می زنند (لیپتون، ۲۰۰۵: ۱۱).

برگزاری رویدادهای ورزشی در کشور می تواند پیامدهای مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی گسترده ای داشته باشد. بگونه ای که میزان باورپذیری در سطح بین المللی نسبت به امنیت جامعه ایران نیز می تواند بهبود یابد. با توجه به اینکه برگزاری رویدادهای ورزشی در ایران در سطح بین المللی کمتر اتفاق می افتد نیاز است که این موضوع از جنبه امنیت مورد بررسی قرار گیرد و کنکاش مناسبی در این زمینه جهت پیشبرد موضوع ارائه شود. از دیگر نکاتی که می تواند اهمیت موضوع را نشان دهد کمبود تحقیقات در این زمینه است که بخوبی به این مساله توجه نشده و حتی در سطح سازمانی نیز کنکاش مناسبی از علل موضوع انجام نشده است. لذا ضروری است که سازمان دهندگان مسابقات ورزشی در تبیین امنیت آن همیشه هوشیار باشند و همواره با اتخاذ راهبردهای مناسب از تکرار حوادث ناگوار جلوگیری نمایند

شاید یکی از دلایل نگرانی پژوهش‌گران که همواره در پی طراحی استراتژی‌های اصلی برای امنیت مسابقات ورزشی هستند این مسائل باشد. مسلم است که این مسئله کمتر مورد توجه قرار گرفته است و اگر هم مطالعه‌ای پیرامون امنیت مسابقات ورزشی انجام شده است دیدگاه غیرسیستمی را در واکاوی خود الگو قرار داده است. از این رو هم راستا با تحقیقات انجام شده لازم است تحقیقاتی مبتنی بر پیش بینی آینده صورت بگیرد تا اطلاعات پایه برنامه ریزی و اقدامات آتی از قابلیت تعمیم بالاتری برخوردار باشد و جهت برنامه ریزی و مشخص کردن وظایف و سناریو نویسی و مشخص کردن راهبردهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی نیاز به شناسایی مؤلفه‌های کلیدی و پیشران‌های رویدادهای ورزشی در کشور ایران است؟

مبانی نظری

آینده پژوهی

در یک تعبیر کلی و با استفاده از برخی روش‌های توصیفی یا تجویزی می‌توان گفت: " آینده شناسی عبارت است از تلاش درک آنچه در آینده می‌تواند روی دهد و یا باید روی دهد ". (تقوی و غفرانی، ۱۶، ۱۳۷۷) و یا بنا به تعریف دیگر، آینده شناسی فرآیندی است که پیش بینی چندین رویداد محتمل در آینده می‌پردازد. یکی از نظریه پردازان آینده شناسی را به طور خلاصه شناخت آینده با مطالعه آینده‌های ممکن و مطلوب یک جامعه تعریف می‌نماید. (منصوری، ۱۵، ۱۳۷۷) برخی دیگر از دانشمندان از اصلاح چشم انداز راهبردی بهره می‌گیرند. بر این اساس آینده علت وجودی حال و گذشته است و راهی است برای همگان تا کنترل آینده خویش را به دست گیرند. به عبارت دیگر هدف تفکر بر پایه چشم انداز، روشن ساختن گزینش‌های حال و گذشته در پرتو آینده‌های ممکن است علیرغم وجود اختلافات ناچیز در همه تعاریف ارائه شده می‌توان گفت آینده شناسی یا آینده پژوهی تلاشی جامع در جهت شناخت و مطالعه آینده. (مرادی پور و نوروزیان، ۱۸، ۱۳۸۴)

ریشه‌یابی مفهوم امنیت

واژه‌ی امنیت، ابتدا در ادبیات سیاسی متداول شد. بعد از تغییرات مهمی که پس از جنگ جهانی دوم در سیاست بین‌الملل پدید آمد، باعث شد تا این مفهوم نیز هر چه بیشتر کارآیی پیدا کند (لفلر^۱، ۱۹۸۴: ۱۱). موریس و استیدن^۲ (۲۰۰۸: ۱۰) امنیت را رهایی نسبی از تهدیدات زیان بخش تعریف کرده‌اند. والفر^۳ در سال ۱۹۶۲ به نقل از ریتچی (۲۰۱۱: ۱۵) معتقد است امنیت در معنای عینی آن فقدان تهدید نسبت به ارزش‌های کسب شده و در معنای ذهنی امنیت عبارت از فقدان هراس از اینکه ارزش‌های مزبور مورد حمله قرارگیرد. داوید^۴ (۲۰۰۲) نیز تعریفی از امنیت ارائه کرده است که به عقید وی امنیت عبارت از: ایجاد فضایی که در آن فرد یا جمعی خودشان را در وضعیت آسیب‌پذیر احساس نمی‌کنند و تهدید متوجه آنها نیست و فقط ابزار رفع تهدید در اختیار آنها قرار می‌گیرد (ترجمه سیف‌افجه‌ای، ۱۳۸۴: ۴۵). تهدیدات تروریستی، از جمله انفجارها، بمب‌های خودکشی، سلاح‌های تخریب وسیع (WMDs) گروگان‌گیری و تیراندازان فعال، عامل نگران‌کننده اصلی گردآورندگان استادیوم‌های ورزشی است (مارسینی، هال، و فنیچ^۵، ۲۰۰۸: ۲۵). روش‌هایی که توسط تروریست‌های مدرن استفاده می‌شود شامل روش‌های ساده تا ماهرانه است (جانسون^۶، ۲۰۰۵: ۱۲۴). ابزارهای رایج از جمله، چاقو، تفنگ و موارد انفجاری به طور مکرر استفاده می‌شود اما در سال‌های اخیر احتمال اینکه

1 -Leffler

2 -Morris & Stedman

3 -Wolfers

4 -David

5 -Marciani, L., Hall, S., & Finch

6 -Johnson

تروریست‌ها از سلاح‌های تخریب گسترده همچون موارد هسته‌ای، رادیولوژیک، شیمیایی، بیولوژیک یا موارد مخرب‌تر استفاده کنند، به طور قابل توجه‌ای افزایش یافته است.

انجمن اروپایی امنیت در ورزش

انجمن اروپایی امنیت در ورزش (ESSA) در سال ۲۰۰۵ تأسیس شد و تمامی کشورهای اروپایی به عضویت آن درآمدند و در تلاشی هماهنگ برای امنیت ورزشگاه‌ها و مسابقات از طریق اعزام گروه کارشناسان و نظارت بر اجرای قوانین امنیتی اقدام می‌کنند. این انجمن با نهادهایی مانند فیفا، یوفا و کمیته بین‌المللی المپیک ارتباط دارد و خواستار اعمال استانداردها در برگزاری مسابقات است. مرکز بین‌المللی برای امنیت در ورزش فعالیت جهانی خود را در سه حوزه آموزش، تحقیقات و حمایت و پشتیبانی در پنج قاره توسعه داده و سه راهبرد به منظور برقراری امنیت در محیط‌های ورزشی و مسابقات ارائه داده است. ایجاد یک شبکه بین‌المللی از کارشناسان برجسته امنیتی در ورزش، مستندسازی و رسیدن به اشتراکات برای حفظ حرکت بین‌المللی ورزش و توسعه فناوری ورزش و درک مسائل منحصر به فرد و رفتاری با توجه به ویژگی‌های منطقه‌ای برای توسعه امنیت اتخاذ کرده‌اند (هاگمن^۲، ۲۰۱۴: ۴۴).

امنیت جانی افراد در ورزشگاه‌ها

در دنیای امروز که تنوع محصولات و فرآورده‌های ساخت انسان از کثرت و گستردگی بی‌شماری برخوردار است، بی‌شک توجه به مقوله «استاندارد» و دستیابی به تولیداتی با ویژگی‌های استحکام، ایمنی و کیفیت از اهمیت بسزایی برخوردار است. نیازهای گسترده جامعه در استفاده از محصولات متنوع مصرفی و عمرانی لزوم توجه به استاندارد و استانداردسازی را از سوی عوامل و مسئولانی که بر پروسه تولید، نظارت و کنترل دارند را همواره مورد تأکید قرار می‌دهد. این توجه به- ویژه در بخش‌هایی که با سلامت و ایمنی افراد جامعه ارتباط مستقیم دارد اهمیت و حساسیت فوق‌العاده‌ای می- یابد و رعایت چارچوب‌های قانونی به منظور دستیابی به محصولات ایمن، دارای کیفیت مطلوب و بادوام را دوجندان می- کند. از جمله بخش‌هایی که نمی‌توان از تأثیر مقوله استاندارد در سلامت و ایمنی افراد جامعه در آن به سادگی گذشت، بحث محصولات ورزشی در هر دو بعد امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است که تاکنون نسبت به آن توجه بایسته‌ای از سوی تصمیم‌گیران و سیاست‌گذاران ورزش کشور صورت نگرفته و حوادث تلخ و نگران‌کننده‌ای که در این بخش به وقوع پیوسته است می‌تواند تا به عنوان یک هشدار جدی به ضعف‌ها و کاستی‌های آن توجه کرد (امیرخسرو، ۱۳۸۸: ۵).

دیدگاه تحلیل الگوها: در این دسته از روش‌ها اعتقاد بر این است که تاریخ تکرار خواهد شد. ساز و کارهای باز خورد قوی در جامعه به همراه محرک‌های انسانی باعث تکرار روندها و حوادث گذشته در الگوهای قابل پیش‌بینی و ادواری خواهد شد. بنابراین بهترین پیش‌بینی در این حالت با شناسایی و تحلیل مقایسه‌ای موقعیت‌های گذشته و ارتباط دادن آنها با آینده‌های محتمل بدست می‌آید.

- دیدگاه تحلیل هدف: پیروان این دسته از روش‌ها معتقدند که آینده توسط باورها و اقدامات افراد، سازمان‌ها و ارگان‌های مهم و کلیدی بوجود می‌آید و شرایط آینده می‌تواند با تغییر این افراد، سازمانها و ارگانها بهبود یابد. بنابراین آینده را می‌توان با آزمایش و بررسی اهداف گوناگون تصمیم‌سازان و افراد مؤثر پیش‌بینی کرد و اهداف درازمدت این افراد، سازمانها و ارگانها و اقدامات برنامه‌ریزی شده آنها در حقیقت تصویر و نمای کلی و درازمدت آینده را مشخص می‌کند.

- دیدگاه آینده‌های متعدد: پیروان این دسته از روش‌ها معتقدند که آینده نتیجه دسته‌ای از حوادث و عواملی است که غیرقابل پیش‌بینی، تصادفی و بدون ترتیب و گسترده می‌باشد. بنابراین آینده‌نگری بهتر زمانی خواهد بود که گستره وسیعی از روندها و حوادث ممکن شناسایی شده و آینده متعدد و مختلفی را با جمع‌آوری اطلاعات از محیط‌های مختلف

1 - European Sports Security Association

2 -Hagmann

فعالیت افراد و سازمان ها چه به صورت اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، تکنولوژیکی و زیست محیطی را در یک روند برنامه ریزی انعطاف پذیر تصویر کنیم. نمونه بارز این دسته از روش ها تکنیک برنامه ریزی بر پایه سناریوهاست. دیدگاه مکاشفه ای: اساس اعتقادی این دسته از روش ها بر این پایه استوار است که آینده توسط مخلوط پیچیده ای از روندهای غیرقابل تغییر، حوادث تصادفی، و اقدامات افراد و موسسات کلیدی شکل می گیرد. در نتیجه به دلیل این پیچیدگی بهترین روش برای آینده پژوهی، جمع آوری هر چه بیشتر اطلاعات و استفاده از فرایندهای نیمه خودآگاه اطلاعاتی و کشف و مکاشفه شخصی برای بدست آوردن دانش و بینش کافی و مفید باشد. روش های معروف در این دسته همان تکنیک های دلفی است (مایلز و کینا، ۱۳، ۲۰۰۳).

پیشینه پژوهش

سادات الحسینی (۱۳۸۹) پژوهشی را پیرامون درک تماشاچیان از مدیریت امنیت در ورزشگاه آزادی انجام داده است. نتایج این بررسی نشان داد که مسیر مراجعه تماشاچیان به ورزشگاه، کنترل موجود در پارکینگ و اطراف ورزشگاه و کنترل و بازرسی های موجود در ورودی ورزشگاه در سطح مطلوبی قرار دارد. اطلاع رسانی و آگاهی از اشیاء ممنوعه و همچنین میزان مراقبت ها و تجهیزات اورژانس موجود در ورزشگاه در سطح کم یا نامطلوب قرار داشت.

کارگر و همکاران (۱۳۹۵) مطالعه ای را با هدف ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران انجام دادند. نتایج تحقیق نشان می دهد که فرایند مدیریت امنیت انتظامی رویدادهای ورزشی شامل گام های مدیریت و برنامه ریزی مسابقات، سیاست ها و تدابیر انتظامی، سامانه مدیریت ورزشگاه، برآوردها، کنترل ترافیک و تعاملات و مشارکت بین سازمانی است. در انتهای تحقیق، الگوی فرایندی عوامل تأثیرگذار امنیت رویدادهای ورزشی، گام های مدیریت امنیت و پیامدهای آن ذکر شده است.

همتی نژاد و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله ای با عنوان: اولویت بندی عوامل مؤثر بر امنیت ورزشگاه های فوتبال ایران با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی چند مولفه مهم را بررسی کردند. نتایج تحلیل سلسله مراتبی نشان داد عامل زیرساختار با وزن ۰/۴۶۰ بیشترین نقش را در امنیت ورزشگاه های فوتبال ایران دارد. عامل های حفاظت فیزیکی ورزشگاه، برنامه ریزی و مدیریت مسابقه و نیز پرسنل و کارکنان به ترتیب با وزن های ۰/۲۰۴، ۰/۱۷۳ و ۰/۱۶۲ در اولویت های بعدی قرار گرفتند. می توان گفت عوامل متعددی بر ارتقای سطوح امنیت ورزشگاه های فوتبال تأثیر دارند، اما براساس یافته های این پژوهش سرمایه گذاری روی زیرساختارها و به ویژه طراحی و ساخت ورزشگاه و نیز فناوری به عنوان عوامل بسیار مهم و ضروری شناسایی شد که به منظور بهبود امنیت ورزشگاه های فوتبال ایران باید به آنها توجه شود.

کارگر و همکاران (۱۳۹۵) مطالعه ای را با هدف ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران انجام دادند. نتایج تحقیق نشان می دهد که فرایند مدیریت امنیت انتظامی رویدادهای ورزشی شامل گام های مدیریت و برنامه ریزی مسابقات، سیاست ها و تدابیر انتظامی، سامانه مدیریت ورزشگاه، برآوردها، کنترل ترافیک و تعاملات و مشارکت بین سازمانی است. در انتهای تحقیق، الگوی فرایندی عوامل تأثیرگذار امنیت رویدادهای ورزشی، گام های مدیریت امنیت و پیامدهای آن ذکر شده است.

ادیب روشن (۱۳۹۵) در آینده پژوهی ورزش قهرمانی کشور به روش دلفی نشان داد که از دیدگاه خبرگان زیر مولفه های افزایش میزان مشارکت بخش خصوصی، ایجاد حس غرور ملی، تخصیص بودجه به استعدادیابی و موارد زیر ساختی ورزش، ایجاد طرح یکپارچه استعداد یابی ورزشی و ترویج فرهنگ نیاز به ورزش در زندگی در اولویت قرار دارند و همچنین عدم قطعیت هایی در آینده ورزش قهرمانی کشور از دیدگاه خبرگان عبارتند از تجربه گرایی مربیان تیم ملی در مقابل علم گرایی، استعدادیابی در مقابل میل و علاقه والدین به ورزش خاص، استفاده از مربیان داخلی در مقابل مربیان خارجی، خصوصی سازی در مقابل دولتی بودن، خدمات ورزشی پولی در مقابل خدمات ورزشی رایگان می باشد.

مرادی سیاسر و همکاران (۱۳۹۷) در این پژوهش به بررسی برخی زمینه های انتظامی و رسانه ای موثر بر شکل گیری و گسترش خشونت و اوباشگری در بین تماشاگران ورزش فوتبال ایران در سال ۱۳۹۵ پرداخته شده است. یافته های پژوهش نشان می دهد که در بررسی توصیفی عوامل مربوط به شاخص تاثیر شیوه های کنترلی و نظارتی مشخص شد که عامل «معطلی طولانی مدت تماشاگران در بیرون از ورزشگاه و گیت های بازدید بدنی توسط مامورین در گرایش تماشاگران به اوباشگری موثر است» با میانگین ۴ در رتبه اول و در بررسی توصیفی گویه های مربوط به شاخص تاثیر رسانه مشخص می شود، عامل «تاکید بر این که در حق برخی تیم ها اجحاف، بی عدالتی و ناداوری شده، در گرایش تماشاگران فوتبال به خشونت و اوباشگری در ورزشگاه ها موثر است» با میانگین ۳/۷۷ در رتبه اول قرار گرفتند.

هال و همکاران^۱ (۲۰۰۸) در پژوهشی تحت عنوان درک تماشاچیان از مدیریت امنیت در مسابقات ناسکار نشان دادند که ۵۲ درصد از تماشاچیان اعلام کردند که آن ها هیچگونه نگرانی درباره امنیت بازی ها ندارند. و همچنین نتایج نشان داد که تنها ۴۷ درصد از تماشاچیان می دانستند که در یک مسابقه کجا و چگونه باید به دنبال مراقبت های اورژانس بگردند .

میلر و همکاران^۲ (۲۰۰۸) در پژوهشی پیرامون درک تماشاچیان از امنیت مسابقات سوپر جام بعد از حمله ۱۱ سپتامبر به این نتیجه می رسند که بیشتر ورزشگاه ها، امور امنیتی را بخصوص در ورودی ها رعایت نمی کنند. در نتیجه یکی از راه های افزایش امنیت را استفاده از دوربین های مدار بسته در داخل و اطراف ورزشگاه برای کنترل جمعیت می دانند. اکثریت پاسخ دهندگان این مطالعه معتقد بودند که حریم خصوصی آن ها نه با جستجوی بدنی و نه با استفاده از دوربین های مدار بسته به خطر نخواهد افتاد

فینچ و همکاران^۳ (۲۰۱۱) پژوهشی را پیرامون تسهیل موانع ایمنی در سطح ملی بررسی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد که برای تحقق این هدف باید برنامه های پیشگیری پیاده سازی شود، زیرساخت ها و امکانات مورد نیاز فراهم گردد و در نهایت شرایط مرتبط با بحث ایمنی تجزیه و تحلیل شود .

مرلوس، همپتون و مانو^۴ (۲۰۱۱) پژوهشی را با عنوان ایمنی استادیوم های ورزشی انجام دادند. نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که خطر ایمنی ناشی از تماشاگران ایستاده، سقوط صندلی و گارد ریل و ممانعت از دسترسی به اورژانس ایمنی تماشاگر را تحت تاثیر منفی قرار می دهد .باک، جانسون و تیمپکا^۵ (۲۰۱۲) در پژوهشی که هدف از آن بررسی نقش برنامه های بهداشتی در ارتقاء ایمنی و سیاست های آن بود به این نتیجه دست یافتند که برنامه های مذکور می توانند اثربخشی شیوه های ایمنی را در فضاهای ورزشی افزایش دهند.

اربرایم و همکاران^۶ (۲۰۱۷) پژوهشی را پیرامون عوامل تعیین کننده امنیت در محل برگزاری مسابقات ورزشی در ایالت کاورا بررسی کردند. جامعه هدف این پژوهش را تماشاگران تشکیل می دادند. نتایج این مطالعه حاکی از آن بود که در دسترس بودن ابزارهای امنیتی به طور قابل توجهی در بهبود امنیت در محل برگزاری مسابقات ورزشی نقش ندارد. به علاوه در دسترس بودن پرسنل امنیتی و رفتار تماشاگران تأثیر منفی بر امنیت ندارد. همچنین این پژوهش اشاره به این می کند که در دسترس بودن و نصب ابزارهای امنیتی کاربردی و استراتژیک اطراف ورزشگاه و وجود پرسنل امنیتی در نزدیکی محل های مذکور میزان امنیت مسابقات ورزشی را افزایش می دهد .

این تحقیق بر خلاف تحقیقات دیگر از نظر گستردگی موضوع متفاوت است. علاوه بر این این تحقیق با روش آینده نگری نسبت به موضوع تاکید نموده است و سعی نمود که نسبت به موضوع بررسی شده، مطالعه تکمیل تری ارائه نماید.

1- Hall et al

2- Finch et al

3- Finch et al

4- Melrose, Hampton & Manu

5- Backe Janson & Timpka

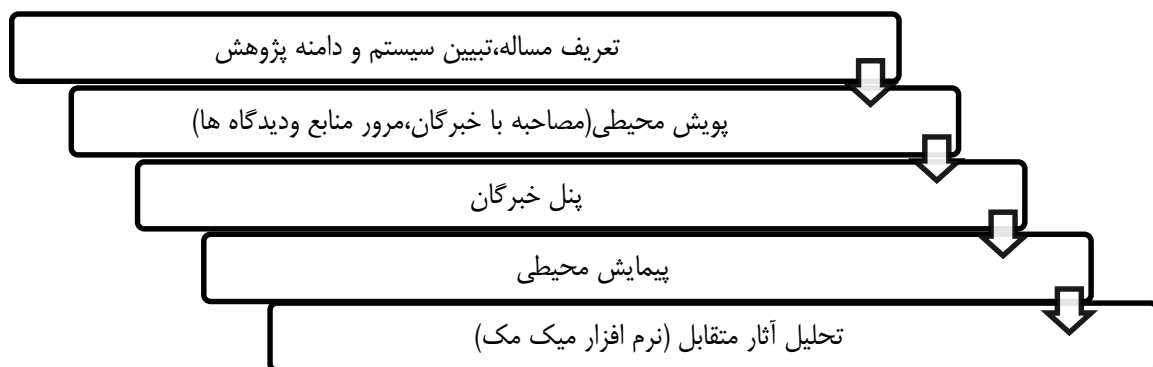
6 -Ibrahim et al

علاوه بر این استفاده از نظرات افراد خبره و کارشناس در قالب مصاحبه و تبدیل آنها به داده های کمی نیز تفاوت دیگر این تحقیق با تحقیقات قبلی است. به طور کلی این تحقیق از نظر روشی، محتوایی و گستردگی مطالعه با تحقیقات قبلی تفاوت های قابل توجه ای دارد.

روش پژوهش

در این پژوهش از روشی کیفی برای گردآوری داده ها استفاده شده است، در عین حال این داده ها، به کمک پرسشنامه ها و نرم افزار میک مک به داده های کمی تبدیل شده اند. گردآوری داده ها در این پژوهش حاصل فرایندی منسجم و با مصاحبه خبرگان، پنل خبرگان، پیمایش محیطی و تحلیل اثر متقابل با نرم افزار میک مک می باشد. ۲۲ عامل تأثیرگذار بر تأمین امنیت رویدادهای ورزشی شناسایی شد و در مرحله کمی با بررسی اثرات این عوامل بر یکدیگر و بهره گیری پرسشنامه محقق ساخته (به صورت ماتریس تأثیرات عوامل تأمین امنیت رویدادهای ورزشی جمهوری اسلامی ایران بر یکدیگر) به تعداد ۳۰ نفر از اساتید دانشگاهی، مدیران ورزشی فدراسیون ها و باشگاه ها و پلیس بعنوان پنل خبرگان که تخصص و مسئولیت و همچنین فعالیت پژوهشی با موضوع تحقیق، انجام و از نرم افزار میک مک پیشران های کلیدی شناسایی گردید. در زیر چارچوب کلان مورد استفاده در این پژوهش نشان داده شده است. که تا مرحله پیمایش محیطی بخش کیفی و تحلیل آثار متقابل توسط نرم افزار میک مک بخش کمی می باشد.

شکل ۱. چارچوب و گامهای روش پژوهش

از پویش محیطی شامل مرور گسترده منابع، مصاحبه و نظرسنجی برای شناسایی و استخراج مؤلفه های اثرگذار تأمین امنیت رویدادهای ورزشی در کشور ایران استفاده شده است. یافته های پویش محیطی، شامل همه مؤلفه های اثرگذار بر آینده امنیت رویدادهای ورزشی، در پنل خبرگان مطرح، اعتبارسنجی، غربالگری و اولویت بندی گردید. خروجی های پنل شامل عوامل کلیدی در موضوع پژوهش شناخته شد و موضوع پیمایش دلفی قرار گرفت. پیمایش دلفی به دنبال نمایان سازی همگرایی ها و اتفاق نظرها درباره عناوین خاص، از طریق پرسشگری از خبرگان با استفاده از پرسشنامه های پی درپی است. رایج ترین هدف دلفی توضیح خواستن از خبرگان در زمینه عدم قطعیت است تا در فرایند تصمیم گیری به مدیران کمک کند (گلین، ۲۰۰۹) بر این اساس، با طراحی پرسشنامه سنجش اهمیت و عدم قطعیت عوامل و گسترده تر کردن دامنه خبرگان، میزان اهمیت و عدم قطعیت عوامل مزبور سنجیده شد. پس از ارزیابی و محاسبه امتیازات حاصل، نتایج میانگین دور اول پیمایش دلفی به خبرگان بازخورد داده شد و از آنان درخواست شد تا در صورت لزوم دیدگاه های خود درباره عوامل کلیدی مؤثر بر آینده تأمین امنیت رویدادهای ورزشی را اصلاح کنند و در صورت مشاهده انحراف قابل توجه، برای دیدگاه خود توضیحی ارائه دهند. پس از نهایی سازی بازخوردهای دریافتی از دور دوم دلفی به

(کمک نرم افزار اکسل) ، در دور سوم پیمایش دلفی در قالب پرسشنامه های مکمل از خبرگان خواسته شد تا روابط تأثیرگذاری و تأثیرپذیری میان متغیرهای نهایی شناسایی شده را در قالب ماتریس مقایسه زوجی (تحلیل آثار متقاطع عوامل کلیدی) تکمیل نمایند.

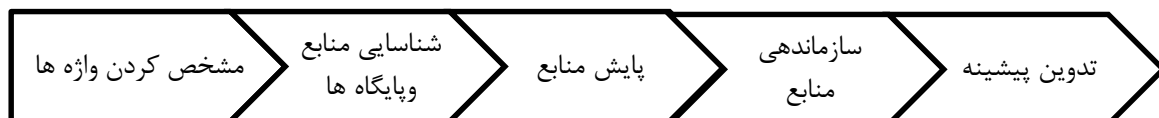
نتایج نهایی حاصل از این فرایند ورودی نرم افزار میک میک بود. نرافزار میک میک قابلیت تبدیل روابط به شکل ها و نمودارهای ویژه را داراست و با امکانات خود تحلیل آسان روابط و ساختارسیستم را امکان پذیر می سازد (گودت، 1996، ۱۸) با بهره گیری از امکانات این نرم افزار، نقشه تأثیرگذاری و تأثیرپذیری میان عوامل (ماهیت متغیرها) و شدت روابط میان آنها در قالب نمودارهای نرم افزاری تبیین شده است. مجموعه یافته های حاصل از پیمایش دلفی و نرم افزار میک میک، دوباره به نشست دوم (و نهایی) پنل خبرگان پژوهش ارجاع داده شد و پیشران های آینده تامین امنیت در رویدادهای ورزشی، با براساس مستندات آماری استخراج شده از نظر خبرگان و اجماع پنل، تعیین و نهایی گردید.

یافته های تحلیل

پوشش محیطی

هدف از پایش و پوشش محیطی، دیده بانی و نظارت بر محیط درون سیستم و اطراف سیستم باهدف شناسایی مؤلفه های مهم یا جدید و نیز علائم و نشانه های ضعیفی است که در حال رخ دادن هستند و ممکن است خبر از ظهور یک روند یا بروز یک رویداد جدید بدهند (گوردون، 1992، ۱۸) منابع علمی، اخبار، آمار، گزارش ها، گفتگوها، شبکه های اجتماعی و... شماری از کانال ها و منابع رصد اطلاعات در پایش و پوشش محیطی به شمار می روند. در گام نخست، تلاش شده است تا با مرور منابع و دیدگاه های خبرگان. (که خبرگان عبارتند از افرادی که در حوزه تامین رویدادهای ورزشی در فدراسیون ها مسئول هستند، اساتید دانشگاه که در حوزه برگزاری مسابقات و رویدادها فعالیت داشتن و اساتیدی که در حوزه امنیت مسابقات سابقه کارهای پژوهشی دارند، و همچنین افراد مسئول در نیروهای امنیتی که قبلاً مسئول بوده اند و افرادی که در حال حاضر نیز مسئولیت دارند)، مؤلفه های سنتی موجود تامین امنیت رویدادهای ورزشی استخراج شوند بر این اساس، فرایند 5 مرحله ای زیرطراحی و در این پژوهش اجرا شد:

شکل ۲. گام های اصلی مرور منابع

حاصل جست و جوی اینترنتی، بیش از دویست سند مرتبط بود که از این بین نزدیک به ۸۰ مورد با موضوع پژوهش مرتبط تشخیص داده شدند. اسناد مرتبط با موضوع پس از ارزیابی، سازماندهی شده و براساس این سازماندهی، گزارش نهایی مرتبط با مرور منابع تدوین شد. درمنابعی که مرتبط تشخیص داده شدند جست و جو برای یافتن مؤلفه های اثرگذار بر آینده رویدادهای ورزشی با تأکید بر نقش امنیت آغاز و بیش از ۸۰ مؤلفه از درون این منابع استخراج شدند. این مؤلفه ها که به چهار شکل شامل: ۱. روندها؛ ۲. رویدادها؛ ۳. تصاویر و ۴. اقدامات؛ گزارش شده بودند، استخراج شدند، با مرور منابع و تهیه مصاحبه از خبره ها، مجموعه ای از ۲۲ مؤلفه که مرتبط گردآوری و استخراج شدند. پس از آن و مطابق با روش شناسی طراحی شده، جمع بندی، اعتبارسنجی و نهایی سازی یافته های حاصل از مراحل یادشده، به پنل خبرگان پژوهش، سپرده شد؛ پنل ها اصولاً از کارشناسان صاحب نظر و منتخب تشکیل شده اند که درباره آینده موضوع موردگفت

1 - G,dat

2 - Gorden

وگو اندیشه کرده و به اظهارنظر می‌پردازند. بر این اساس، دو پنل خبرگی با مشارکت تیمی شش نفره از خبره‌ها (شامل سه نفر از مدیران و کارشناسان دست اندرکار پلیس در تامین امنیت رویداد ورزشی و سه نفر از حوزه دانشگاهی دارای سابقه پژوهش و تألیف در حوزه‌های مرتبط) برگزار شد در این پنل ها، مؤلفه‌های شناسایی شده دسته‌بندی و میزان اثرگذاری آنها در سیستم ارزیابی گردید و به ترتیب اولویت مشخص شد. در نهایت، پس از بررسی مجموعه ۲۲ مؤلفه استخراج شده در مرحله قبل، تعداد ۲۲ مؤلفه به عنوان مؤلفه های اثرگذارتر بر آینده تامین امنیت رویدادهای ورزشی احصاء شد.

پیمایش دلفی

مجموعه یافته‌های حاصل از گام‌های قبل، ورودی لازم برای رجوع به آرای خبرگان با استفاده از تکنیک دلفی را فراهم آورده است. در فرایند دلفی میزان اهمیت و عدم قطعیت مؤلفه‌های اثرگذار با مشارکت خبرگان مرتبط، در دو دور ارزیابی گردید. نتایج دور اول به خبرگان بازخورد داده شد و نتایج ثبت شده در دور دوم ملاک محاسبه اهمیت و عدم قطعیت عوامل قرار گرفت. بدین منظور، مجموعه ۲۲ مؤلفه اثرگذارتر، در اختیار تعداد ۲۵ پژوهشگر و مدیر خبره قرار گرفت تا میزان اثرگذاری و عدم قطعیت آنها را با امتیاز صفر تا ۳ مشخص شود. مجموع این دو امتیاز، به عنوان ملاک شناسایی عوامل کلیدی برای ورود به فرایند تحلیل نرم‌افزاری تعیین شد. خبره ها در دور اول دلفی متناسب با استدلالی که نوشته بودند به هر کدام از این مؤلفه‌های کلیدی عددی را اختصاص دادند تیم پژوهش پس از جمع بندی و میانگین گیری از نمرات، نتایج را به همراه استدلال هر یک از خبره ها مجدداً به تک تک آنها از طریق ایمیل بازگرداندند؛ در دور دوم، نمرات تخصیص داده شده از سوی خبره ها تغییرات قابل توجهی داشت، به طوری که به نظر می‌رسید استدلال برخی خبره ها تأثیر زیادی در تغییر امتیازها داشته است. بعد از جمع آوری نمرات در دور دوم، مجدداً میانگین این نمرات محاسبه شده و عدد مجموع اهمیت و عدم قطعیت برای همه عوامل تعیین شد. در نتیجه کار، ۱۶ عامل دارای متوسط اهمیت و عدم قطعیت بالاتر به عنوان عوامل کلیدی شناسایی شدند؛ نتایج این پرسشنامه ها در قالب جدول ۱ نمایش داده شده است همچنین، ترکیب پاسخگویان به پرسشنامه از حیث خبرگی و تخصص به شرح شکل سه آمده است.

شکل ۳ توزیع تخصص‌های شرکت کنندگان در تکمیل پرسشنامه

شناسایی عوامل کلیدی تامین امنیت رویدادهای ورزشی با استفاده از رویکرد تحلیل ساختاری

پس از انجام مطالعات کتابخانه‌ای- اسنادی و تدوین و توزیع پرسشنامه مرحله اول بین ۳۰ کارشناس مرتبط با موضوع رساله که با استفاده از روش گلوله‌برفی انتخاب شده بودند؛ ۲۵ مورد پرسشنامه تکمیل گردیده است و در مجموع ۲۸ عامل مؤثر بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی شناسایی شد که پس از حذف موارد تکراری و مواردی که همپوشانی داشته‌اند در نهایت ۲۲ عامل به‌عنوان مهم‌ترین عامل تأثیرگذار بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی شناسایی شده است. ابعاد ماتریس ۲۲*۲۲ بوده که بررسی اولیه ویژگی‌های ماتریس عوامل، بیانگر آن است که درصد پُرشدگی ماتریس (یعنی میزان تأثیرات غیر از صفر) ۸۴/۵۰ درصد بوده که نشان‌دهنده تأثیرات زیاد عوامل بر یکدیگر بوده است (جدول (۱)).

جدول (۱): ویژگی‌های اولیه داده‌های جمع‌آوری شده و تأثیرات متقابل

ویژگی داده‌ها	مقدار
ابعاد ماتریس	۲۲
تکرار	۲
تعداد صفرها	۸۲
تعداد یک‌ها	۱۸۰
تعداد دوها	۱۳۴
تعداد سه‌ها	۱۳۳
تأثیرات احتمالی در آینده (p)	۰
جمع	۴۴۷
درجه پُرشدگی	۸۴/۵۰

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹)

میزان سازگاری (پایداری) عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی

با هر بار تکرار ارتباط بین متغیرها، نرم‌افزار میک مک شکل جدیدی از سلسله مراتب متغیرها ارائه می‌دهد. مقایسه بین تعداد تکرار جایگشت‌های متغیر I و تکرار I-I نشان‌دهنده پایداری در قالب درصد است. برای نمونه ۱۰۰ درصد به معنی این است که تعداد جایگشت‌های ضروری برای دسته‌بندی تکرار متغیر I در تکرار متغیر I-I ضروری است و این به معنی این است که کاربرد آن پایدار است. نتایج می‌تواند در حدود صد درصد باشد. میزان سازگاری عوامل موردبررسی در رساله حاضر با دو بار تکرار ۱۰۰ درصد بوده است (جدول (۲)).

جدول (۲): میزان سازگاری تأثیرات مستقیم عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی

تأثیرپذیری	تأثیرگذاری	تکرار
%۹۸	%۹۵	۱
%۱۰۰	%۱۰۰	۲

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۳۹۹)

تأثیرگذاری و تأثیرپذیری عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی

امتیاز تأثیرگذاری و تأثیرپذیری عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی به صورت مستقیم و غیرمستقیم در جدول (۳) و (۴) ارائه گردیده است. با توجه به اینکه شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی به عنوان مبنایی جهت ارائه سناریوهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی در افق ۱۴۱۰ مورد استفاده قرار می گیرد.

جدول (۳): میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری مستقیم و غیرمستقیم عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی

ردیف	عامل	تأثیرگذاری مستقیم	عامل	تأثیرپذیری مستقیم	عامل	تأثیرگذاری غیرمستقیم	عامل	تأثیرپذیری غیرمستقیم
1	پروتکل	731	چالش سیاسی	543	پروتکل	733	چالش سیاسی	547
2	هماهنگی	720	تروریسم	531	هماهنگی	729	تروریسم	531
3	مرکز فرماندهی	708	ایمنی	519	مرکز فرماندهی	720	ایمنی	524
4	مدیریت انتظامی	696	مدیریت رسانه	495	زیرساخت	708	مدیریت رسانه	495
5	زیرساخت	696	مدیریت ریسک	460	فناوری	705	مدیریت ریسک	462
6	فناوری	696	تخصص	460	مدیریت انتظامی	703	تخصص	460
7	مدیریت انسانی	602	خدمات	460	مدیریت انسانی	624	بانوان	453
8	مدیریت رسانه	425	مدیریت شکست	448	اقتصادی	411	خدمات	450
9	مدیریت آموزش	401	مدیریت آموزش	448	مدیریت رسانه	404	مدیریت آموزش	450
10	تخصص	401	بانوان	448	تخصص	390	مدیریت شکست	447
11	اقتصادی	389	ترافیک	448	ترافیک	377	ترافیک	447
12	ترافیک	389	مستند	425	مدیریت آموزش	365	مستند	431
13	خدمات	365	مدیریت انتظامی	413	خدمات	346	مدیریت انتظامی	419
14	مدیریت ریسک	354	پروتکل	413	بانوان	340	پروتکل	414
15	بانوان	342	مرکز فرماندهی	413	مدیریت ریسک	338	مدیریت فرماندهی	409

ردیف	عامل	تأثیر گذاری مستقیم	عامل	تأثیر پذیری مستقیم	عامل	تأثیر گذاری غیر مستقیم	عامل	تأثیر پذیری غیر مستقیم
16	مستند	342	اقتصادی	413	ایمنی	337	اقتصادی	408
17	چالش سیاسی	306	مدیریت انسانی	401	مستند	305	هماهنگی	400
18	ایمنی	306	هماهنگی	401	تروریسم	301	تعصبات	396
19	فرهنگ	295	زیست	401	چالش سیاسی	295	مدیریت انسانی	394
20	تروریسم	283	تعصبات	389	مدیریت شکست	283	زیست	393
21	م شکست	247	زیر ساخت	365	فرهنگ	278	زیر ساخت	363
22	تعصبات	247	فناوری	354	تعصبات	260	فناوری	353
23	زیست	47	فرهنگ	342	زیست	39	فرهنگ	344

منبع: (یافته های پژوهش، ۱۳۹۹)

شناسایی تأثیرات مستقیم عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی

طبق نمودار (۱)، وضعیت پراکندگی متغیرهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی بیانگر ناپایداری سیستم است چراکه اکثر متغیرها از حالت (L) انگلیسی خارج بوده و بیشتر پیرامون محور قطری نمودار هستند. عوامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی به طور کلی دارای دو نوع تأثیر مستقیم و غیرمستقیم است و می توان این متغیرها را برحسب نوع تأثیر آنها در پنج گروه تقسیم بندی نمود: متغیرهای تعیین کننده یا تأثیرگذار، متغیرهای دوجبهی (متغیرهای ریسک و متغیرهای هدف) ۲، متغیرهای تأثیرپذیر ۳، متغیرهای مستقل ۴ و متغیرهای تنظیمی ۵. در ادامه متغیرهای هر دسته مشخص شده است.

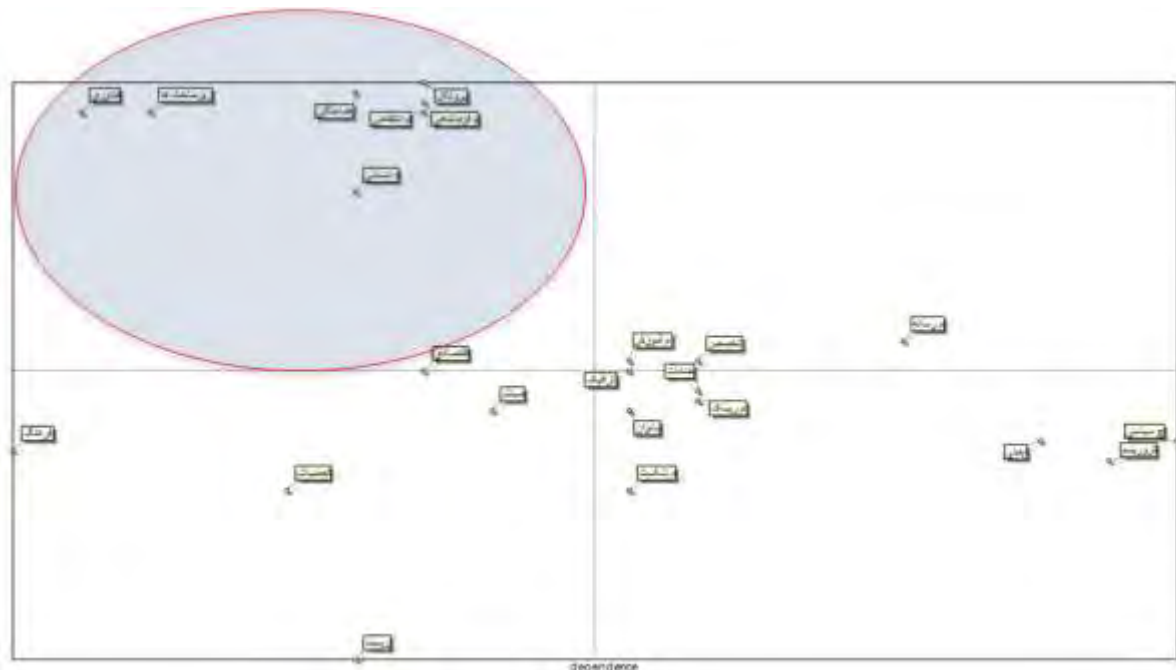
- 1- influential variables
- 2-Two-sided variables
- 3-dependence(dependent) variables
- 4- independent variables
- 5 -Adjusted variables

متغیرهای تعیین کننده یا تأثیرگذار بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی

نمودار (۱)، مهم ترین عوامل تأثیرگذار تامین امنیت رویدادهای ورزشی را نشان می دهد. این متغیرها بیشتر تأثیرگذار بوده و کم تر تأثیرپذیر می باشند. بنابراین تأمین امنیت رویدادهای ورزشی بیشتر به این متغیرها بستگی دارد. به عبارتی دیگر متغیرهای تأثیرگذار بحرانی ترین مؤلفه ها نیز می باشند چراکه تغییرات تامین امنیت رویدادهای ورزشی وابسته به آنها است و میزان کنترل بر این متغیرها بسیار مهم است. از طرف دیگر، این متغیرها، به عنوان متغیرهای ورودی تامین امنیت رویدادهای ورزشی نیز می باشند. از مجموع ۲۲ متغیر تأثیرگذار تامین امنیت رویدادهای ورزشی، ۷ متغیر در این گروه قرار گرفته است. این متغیرها به عنوان عوامل کلیدی اصلی، مبنای عمل سناریوهای ممکن، محتمل و مطلوب تامین امنیت رویدادهای ورزشی در آینده است و شامل عوامل زیر است:

- ❖ مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی؛
- ❖ مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادها؛
- ❖ زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی؛
- ❖ فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...)
- ❖ نظارت و تدوین مقررات رویدادهای ورزشی؛
- ❖ هماهنگی و ارتباطات سازمانهای مسئول؛
- ❖ تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل عملیات و تعیین افسران امنیتی باشگاه ها.

نمودار (۱): پراکنندگی متغیرهای تعیین کننده یا تأثیرگذار بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی

متغیرهای دوجوهی (متغیرهای ریسک و متغیرهای هدف) تامین امنیت رویدادهای ورزشی

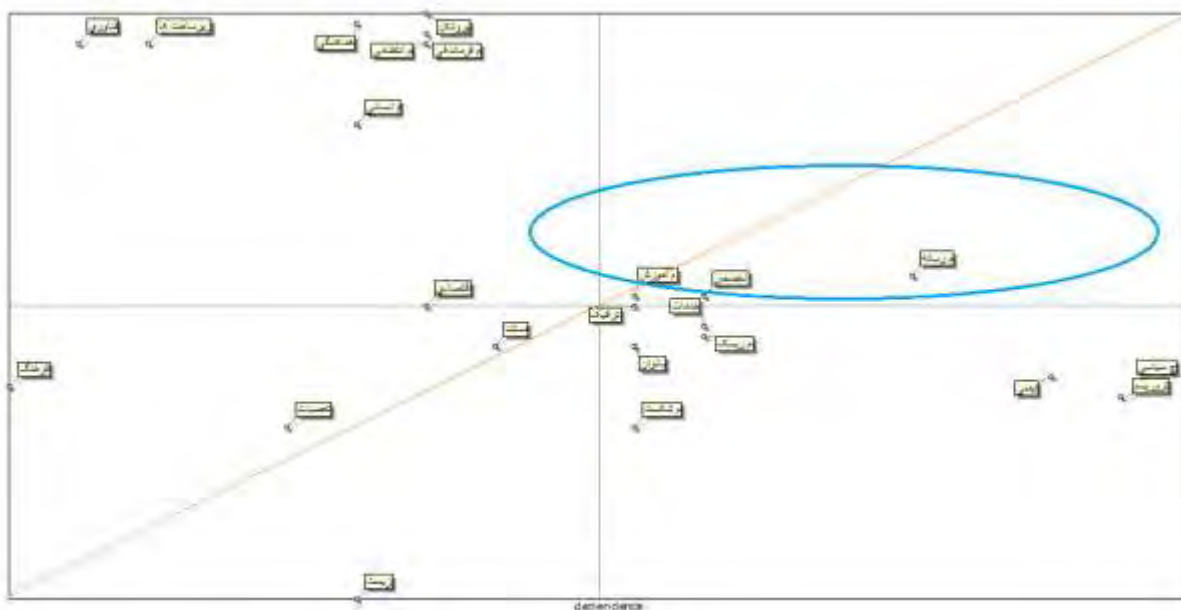
این متغیرها، همزمان به صورت بسیار تأثیرگذار و بسیار تأثیرپذیر، عمل می نمایند. نمودار (۲) متغیرهای دوجوهی تامین امنیت رویدادهای ورزشی را نشان می دهد. ماهیت این متغیرها با عدم پایداری آمیخته است، زیرا هر عمل و تغییری بر روی آنها، واکنش و تغییری بر دیگر متغیرها را به دنبال دارد. این متغیرها را می توان به دو گروه متغیرهای ریسک و متغیرهای هدف تقسیم بندی نمود. از مجموع ۲۲ متغیر تأثیرگذار بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی، هیچ عاملی در این گروه قرار ندارد.

متغیرهای هدف تامین امنیت رویدادهای ورزشی نیز شامل:

- ❖ مدیریت رسانه و فضای مجازی
- ❖ تخصص و تعهد مدیران ورزشی
- ❖ مدیریت آموزش

این متغیرها در زیر خط قطری ناحیه شمال شرقی نمودار، قرار دارند. این متغیرها بیش از آنکه تأثیرگذار باشند، تأثیرپذیرند. بنابراین آنها را می توان با قطعیت قابل قبولی، به عنوان نتایج تکامل تامین امنیت رویدادهای ورزشی شناسایی نمود.

نمودار (۲): پراکندگی متغیرهای دوجوهی (متغیرهای ریسک و متغیرهای هدف) تامین امنیت رویدادهای ورزشی

متغیرهای تأثیرپذیر یا نتیجه سیستم

این متغیرهای در نمودار (۳) قابل مشاهده است و شامل متغیرهای:

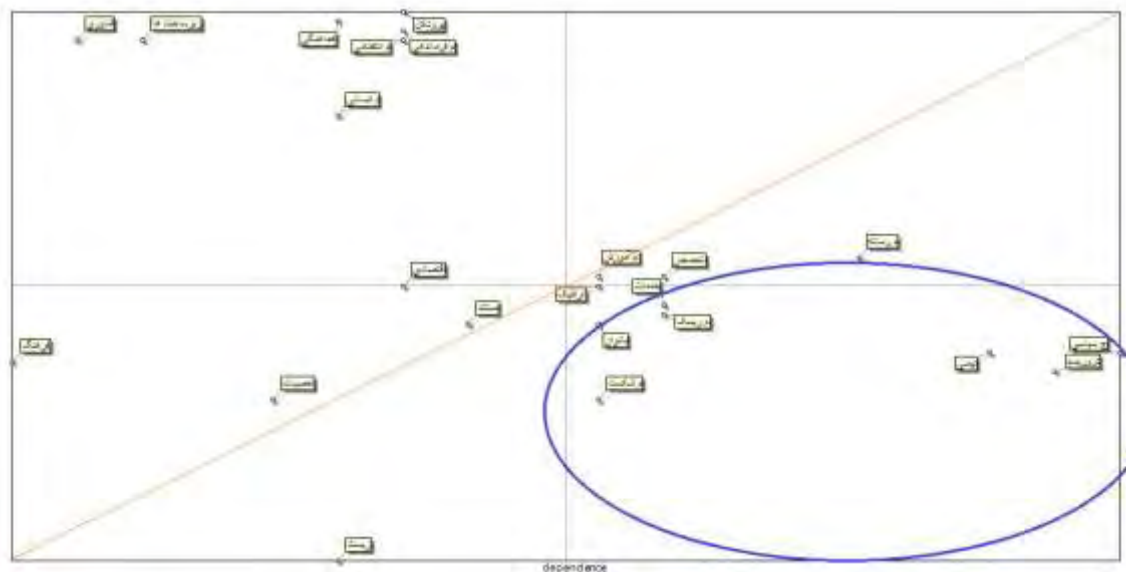
- ❖ چالشهای سیاسی، ملی و بین المللی
- ❖ تروریسم و گروگان گیری
- ❖ ایمنی و خدمات رفاهی تماشاگران
- ❖ مدیریت شکست و مدیریت پیروزی
- ❖ ورود بانوان به ورزشگاه

❖ مدیریت ریسک و بحران

❖ نیروهای خدماتی ویژه (آتش نشانی/خدمات اورژانس پزشکی/ بیمارستان ها/ بهداشت عمومی

است. ماهیت این متغیرها در تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالای آنهاست. بنابراین آنها نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دو وجهی، بسیار حساس می باشند. آنها متغیرهای خروجی می باشند که از مجموع ۲۲ متغیر تامین امنیت رویدادهای ورزشی، ۷ متغیر در این گروه قرار گرفته اند.

نمودار (۳): پراکندگی متغیرهای تأثیرپذیر (نتیجه) در تامین امنیت رویدادهای ورزشی

متغیرهای مستقل یا مستثنی

در نمودار (۴) متغیرهای مستقل تامین امنیت رویدادهای ورزشی مشخص شده است. این متغیرها دارای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پایینی هستند و از مجموع ۲۲ متغیر، تنها ۵ متغیر در این گروه قرار گرفته اند که شامل:

❖ مستند سازی و گزارش گیری حوادث رویدادها

❖ عوامل زیست محیطی و بهداشتی

❖ تعصبات قومی مذهبی

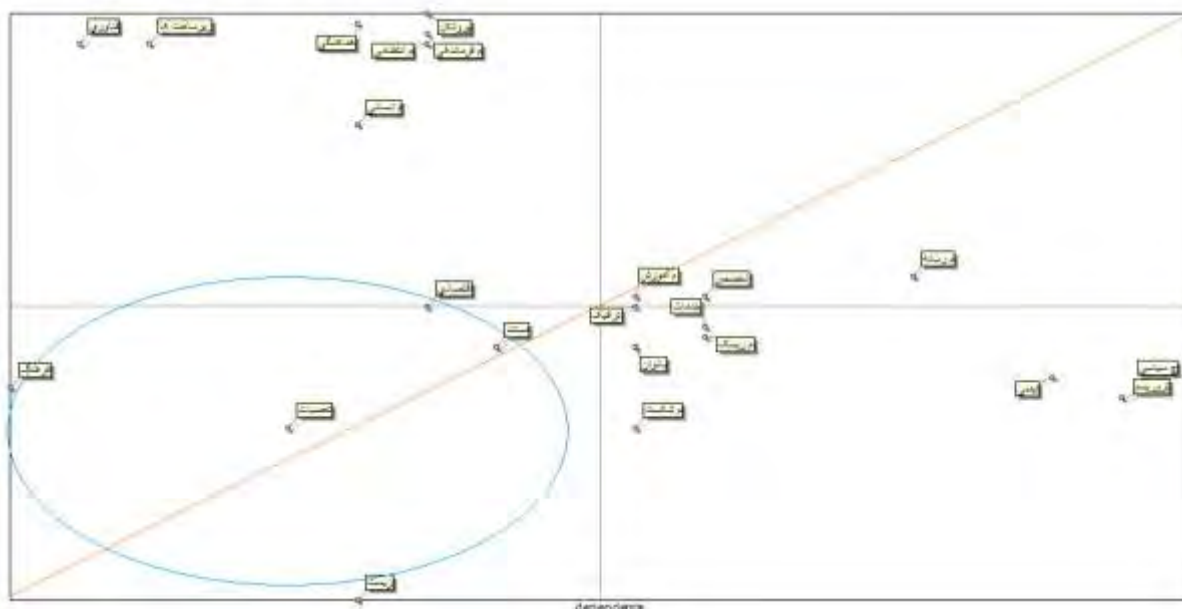
❖ عوامل اقتصادی

❖ عوامل فرهنگی

این متغیرها کمترین ارتباط با تامین امنیت رویدادهای ورزشی را داشته‌اند، زیرا آن‌ها نه باعث توقف یک متغیر اصلی و نه باعث تکامل و پیشرفت آن در تامین امنیت رویدادهای ورزشی می‌شوند. ولی با این حال در این دسته نیز باید به دودسته از متغیرها توجه نمود؛ متغیرهای «گسسته» که در نزدیکی مبدأ مختصات نمودار قرار دارند و این گونه برداشت می‌شود که تکامل این متغیرها ارتباطی به تامین امنیت رویدادهای ورزشی نداشته و آن‌ها را می‌توان از سیستم خارج نمود. گروه دیگری از متغیرهای مستقل، متغیرهای «اهرمی ثانویه» است. این متغیرها با وجود این که کاملاً مستقل هستند، بیش از آنکه تأثیرپذیر باشند، تأثیرگذارند و در بالای خط قطری نمودار قرار دارند و می‌توانند به عنوان نقاطی جهت سنجش و به عنوان معیار، به کار روند. متغیرهای (عوامل اقتصادی؛ فرهنگی؛ تعصبات قومی-مذهبی و مستند سازی و گزارش گیری حوادث رویدادها) در این گروه قرار دارند.

نمودار (۴): پراکندگی متغیرهای مستقل یا مستثنی تامین امنیت رویدادهای ورزشی

متغیرهای تنظیمی

نمودار (۵) بیانگر متغیر تنظیمی تامین امنیت رویدادهای ورزشی است. موقعیت این متغیرها در بخش مرکزی نمودار قرار دارند. این متغیرها در واقع حالت تنظیمی داشته و گاهاً به عنوان اهرمی ثانویه عمل می‌کنند. بستگی به سیاست‌های دولت در خصوص اهداف توسعه، این متغیرها قابل ارتقاء به متغیرهای تأثیرگذار، متغیرهای تعیین کننده و یا متغیرهای هدف ریسک هستند (زالی، ۱۳۸۸: ۱۳۴). متغیر مدیریت ترافیک و پارکینگ در تامین امنیت رویدادهای ورزشی را می‌توان به عنوان یک متغیر تنظیمی به حساب آورد.

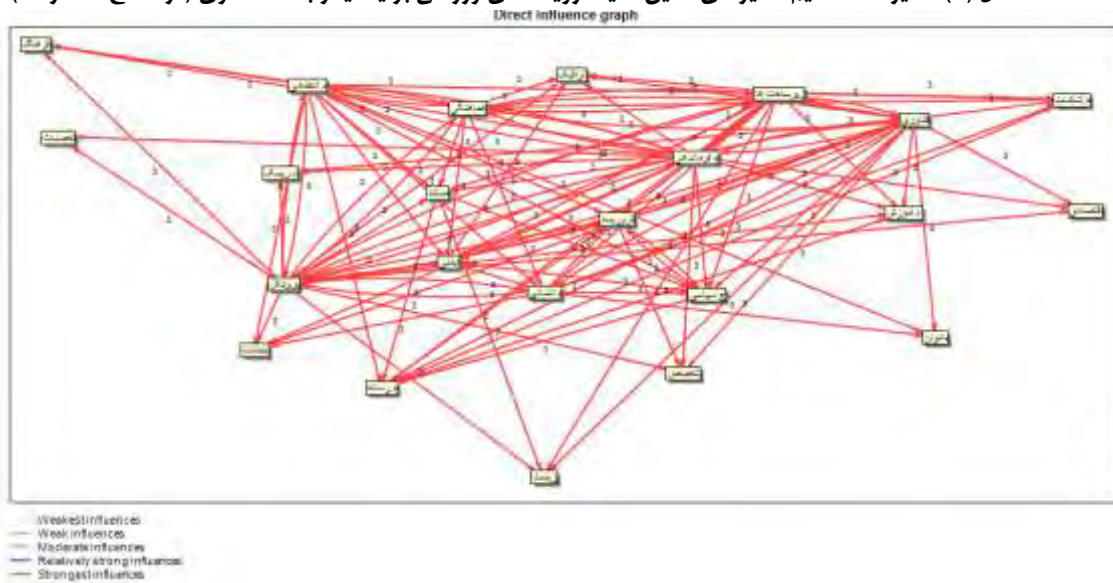
نمودار (۵): پراکندگی متغیرهای تنظیمی تامین امنیت رویدادهای ورزشی

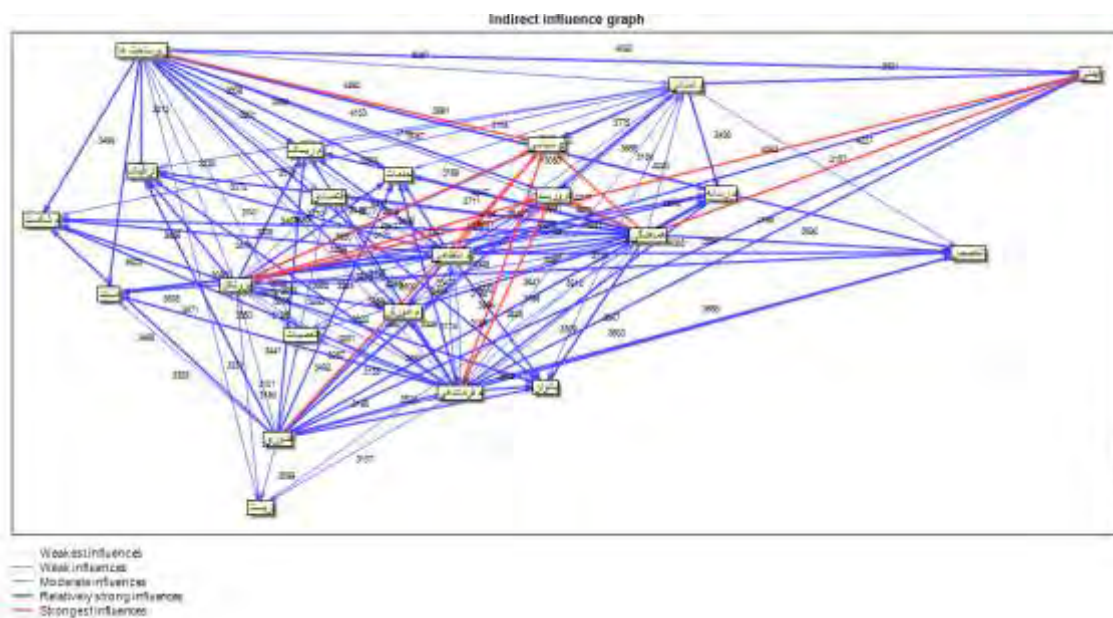
شکل (۱) و (۲) تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم با شدت قوی (در سطح ۲۵ درصد) متغیرهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی بر یکدیگر را نشان می‌دهد. میزان تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی بر یکدیگر در پنج سطح شامل؛ تأثیرات بسیار ضعیف تا بسیار قوی، تأثیرات ضعیف تا بسیار قوی، تأثیرات نسبتاً قوی تا بسیار قوی، تأثیرات قوی تا بسیار قوی و تأثیرات بسیار قوی قابل بررسی است.

با توجه به اینکه هدف اصلی این بخش مشخص نمودن متغیرهای اصلی تامین امنیت رویدادهای ورزشی جهت استفاده از آنها برای تدوین سناریوهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی است و همچنین به دلیل زیاد بودن تعداد متغیرها و به تبع آن گستردگی میزان تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرها در طیف بسیار ضعیف تا بسیار قوی و عدم امکان ارائه تحلیل مناسب و غیرضروری بودن آن، در این قسمت صرفاً تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم با شدت قوی (در سطح ۲۵ درصد) متغیرها بر یکدیگر بیان گردیده و سایر روابط و تأثیرات متغیرها بر یکدیگر در بخش پیوست ارائه گردیده است.

شکل (۱): تأثیرات مستقیم متغیرهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی بر یکدیگر با شدت قوی (در سطح ۲۵ درصد)

شکل (۲): تأثیرات غیرمستقیم متغیرهای تامین امنیت رویدادهای ورزشی بر یکدیگر با شدت قوی (در سطح ۲۵ درصد)

بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش کوشش شد با رویکرد شناختی آمیخته و بهره گیری از متعارف ترین ابزارهای کیفی (مصاحبه و پنل خبرگان) و کمی (ماتریس، نرم افزار میک مک و نرم افزار سناریوویزار) در حوزه سناریو نگاری، به شناسایی، بررسی و باز شکافی پیشران های کلیدی برای آینده تامین امنیت رویدادهای ورزشی در کشور ایران پرداخته شود.

بر این اساس، نخست هفت پیشران اصلی در موضوع پژوهش (آینده تامین امنیت رویدادهای ورزشی در کشور ایران) با بهره گیری از نرم افزار میک مک و اخذ دیدگاه های خبرگان شناسایی و تعیین شد. بر این مبنای هفت عامل با محتوای مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی؛ مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادها؛ زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی؛ فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...); تدوین مقررات و قوانین رویدادهای ورزشی، هماهنگی و ارتباطات سازمانهای مسئول؛ تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل عملیات و تعیین افسران امنیتی باشگاه ها دارای بیشترین تاثیر بر آینده تامین امنیت رویدادهای ورزشی در کشور ایران شناخته شدند. در مرحله بعد، برای هر کدام از این پیشران ها سه عدم قطعیت در پنل خبرگان تعیین گردید، سپس تحلیل آثار متقاطع میان آنها به کمک ماتریس انجام شد

سیاستگذاران و متولیان ذیربط، میتوانند از طریق مرور یافته ها و بحثهای کیفی درباره چند و، چون آنها، زمینه لازم برای سناریو نویسی و طراحی استراتژیهای مناسب و مطلوب را فراهم آورند. به طور کلی تحلیل همه هفت مولفه کلیدی احصاشده در این پژوهش، برای تامین امنیت رویدادهای ورزشی در کشور ایران حایز اهمیت است و در تحقق چند و چون تحولات، رویدادها و تصویرهای آینده، نقش آفرین هستند.

دو سوال در این پژوهش مطرح است که براساس یافته ها به آنها می پردازیم:

سوال اول: مولفه های اثرگذار بر آینده امنیت رویدادهای ورزشی کدامند؟

پاسخ به سوال اول:

از پویای محیطی شامل مرور گسترده منابع، مصاحبه و مصاحبه خبرگان برای شناسایی واستخراج مؤلفه های اثرگذار بر تامین امنیت رویدادهای ورزشی جمهوری اسلامی ۲۲ متغیر اثر گذار شناسایی شد که در پنل خبرگان مطرح، اعتبارسنجی، غربالگری و اولویت بندی گردید. مولفه های اثر گذار عبارتند از:

مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی؛ مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادها؛ زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی؛ فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...); نظارت و تدوین مقررات رویدادهای ورزشی؛ هماهنگی و ارتباطات سازمانهای مسئول؛ تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل عملیات و تعیین افسران امنیتی باشگاه ها، مدیریت رسانه و فضای مجازی، تخصص و تعهد مدیران ورزشی، مدیریت آموزش، چالشهای سیاسی، ملی و بین المللی، تروریسم و گروگان گیری، ایمنی و خدمات رفاهی تماشاگران، مدیریت شکست و مدیریت پیروزی، ورود بانوان به ورزشگاه، مدیریت ریسک و بحران، نیروهای خدماتی ویژه (آتش نشانی/خدمات اورژانس پزشکی/ بیمارستان ها/ بهداشت عمومی)، مستند سازی و گزارش گیری حوادث رویدادها، عوامل زیست محیطی و بهداشتی، تعصبات قومی مذهبی، عوامل اقتصادی، عوامل فرهنگی.

سوال دوم: پیشران ها و عدم قطعیت های امنیت رویدادهای ورزشی در ایران در افق ۱۴۱۴ کدامند؟

پاسخ سوال دوم:

پس از شناسایی مؤلفه ها از طریق مصاحبه با نخبگان امر در سه پنل خبرگی در فرایند دلفی از خبرهها خواسته شد مؤلفهها و بررسی پیشرانهای کلیدی استخراج شود. تا پس از تایید یا رد پیشرانها از میان مؤلفههای کلیدی، ماتریس اثرات متقاطع پیشرانها را پر کنند که مهمترین عوامل تأثیرگذار تامین امنیت رویدادهای ورزشی را نشان داد. این متغیرها بیشتر تأثیرگذار بوده و کمتر تأثیرپذیر میباشند. بنابراین تأمین امنیت رویدادهای ورزشی بیشتر به این متغیرها بستگی دارد. به عبارتی دیگر متغیرهای تأثیرگذار بحرانیترین مؤلفهها نیز میباشند چراکه تغییرات تأمین امنیت رویدادهای ورزشی وابسته به آنها است و میزان کنترل بر این متغیرها بسیار مهم است.

در مجموع هفت مؤلفه بعنوان پیشران های اصلی و سازنده تامین امنیت رویدادهای شناسایی شده اند. در واقع همه ۲۲ عامل کلیدی منتخب در فرایند پژوهش، می توانند به عنوان نیروی پیشران در خصوص موضوع پژوهش (دارای عدم قطعیت یا بدون عدم قطعیت) تلقی شوند، اما با توجه به تحلیل های انجام شده با نرم افزار میک مک و اجماع خبرگان پژوهش، این هفت نیروی پیشران، مهم ترین روندها و نیروهایی هستند که بر آینده های تامین امنیت رویدادهای ورزشی قابل توجهی خواهند داشت.

این پیشران ها به طور دقیق همسان سه متغیر دو وجهی مدیریت رسانه و فضای مجازی، تخصص و تعهد مدیران ورزشی، مدیریت آموزش و نیز ۷ متغیر تأثیر گذار مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی؛ مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادها؛ زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی؛ فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربینها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...); نظارت و تدوین مقررات رویدادهای ورزشی؛ هماهنگی و ارتباطات سازمان های مسئول؛ تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل عملیات و تعیین افسران امنیتی باشگاه ها، تعیین کننده هستند در نقشه تأثیر گذاری / تأثیر پذیری عوامل حاصل از نرم افزار میک مک هستند که از دیدگاه خبرگان نیز پتانسیل بالاتری برای اثر گذاری بر مسیر تحولات آینده در موضوع پژوهش بهره مند هستند. متغیرهای مستقل تامین امنیت رویدادهای ورزشی که این متغیرها دارای تأثیرگذاری و تأثیرپذیری پایینی هستند و تنها ۵ متغیر در این گروه قرار گرفته اند که شامل: مستند سازی و گزارش گیری حوادث رویدادها؛ عوامل زیست محیطی و بهداشتی، تعصبات قومی مذهبی، عوامل اقتصادی، عوامل فرهنگی هستند و همچنین هفت متغیر چالشهای سیاسی، ملی و بین المللی، تروریسم و گروگان گیری، ایمنی و خدمات رفاهی تماشاگران، مدیریت شکست و مدیریت پیروزی، ورود بانوان به ورزشگاه، مدیریت ریسک و بحران، نیروهای خدماتی ویژه (آتش نشانی/خدمات اورژانس پزشکی/ بیمارستان ها/ بهداشت است. ماهیت این متغیرها در تأثیرگذاری پایین و تأثیرپذیری بسیار بالای آنهاست. بنابراین آنها نسبت به تکامل متغیرهای تأثیرگذار و دو وجهی، بسیار حساس میباشند. آنها متغیرهای خروجی میباشند که از مجموع ۲۲ متغیر تامین امنیت رویدادهای ورزشی، ۷ متغیر در این گروه قرار گرفته اند. برای مشخص کردن سناریو های پیش رو در تامین امنیت رویدادهای ورزشی در کشور جمهوری اسلامی ایران عوامل کلیدی پیشرانها را باید مورد بررسی قرار داد و رهنمودهایی برای آینده ترسیم کرد.

افزون بر آن به عنوان یک نتیجه گیری راهبردی باید در نظر داشت که تحقق سناریوی مطلوب برای آینده تامین امنیت رویدادهای ورزشی نیازمند توجه و تمرکز سیاست گذاران و برنامه ریزان به عوامل اثر پذیری است که تغییر آنها می تواند به تغییر و ارتقای هدفمند سیستم، یاری رساند.

مقایسه پیشینه با نتایج تحقیق

طبق تحقیق که سادات الحسینی (۱۳۸۹) پیرامون درک تماشاچیان از مدیریت امنیت در ورزشگاه آزادی انجام داد. این تحقیق با پیشران کلیدی مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی دارد. همچنین همتی نژاد و همکاران (۱۳۹۵) اولویت بندی عوامل مؤثر بر امنیت ورزشگاه های فوتبال ایران با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی بررسی کردند. این تحقیق با دو پیشران کلیدی زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی و مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی داشت. در پژوهش مشابهی که کارگر و همکاران (۱۳۹۵) با هدف ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران انجام دادند. با دو پیشران کلیدی هماهنگی و ارتباطات سازمانهای مسئول و مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی داشت. در تدوین سناریوهای ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در افق ۱۴۰۴ به روش آینده پژوهشی ادیب روشن (۱۳۹۵) نشان داد که این تحقیق با پیشران کلیدی مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی داشت. همچنین سهرابی (۱۳۹۷) در آینده پژوهی ورزش قهرمانی کشور به روش دلفی نشان داد این تحقیق با پیشران کلیدی هماهنگی و ارتباطات سازمانهای مسئول رویدادهای ورزشی همخوانی دارد.

در تحقیق مشابهی ابراهیم نجفی (۱۳۹۸) آینده پژوهی، انعطاف پذیری راهبردی سازمان را تقویت و ناجا با آینده پژوهی نظام مند می تواند توانمندی راهبردی خود در عدم غافلگیری در سطوح مختلف را بالا برده، نظم و امنیت مطلوب خود را محقق کند. که این تحقیق با پیشران کلیدی مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی دارد. در ضمن حال و همکاران ۱ (۲۰۰۸) در پژوهشی تحت عنوان درک تماشاچیان از مدیریت امنیت در مسابقات ناسکار نشان دادند که این تحقیق با پیشران کلیدی مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی نداشت. همچنین در پژوهشی پیرامون درک تماشاچیان از امنیت مسابقات سوپر جام بعد از حمله ۱۱ سپتامبر میلر و همکاران ۲ (۲۰۰۸) به این نتیجه می رسند که این تحقیق با پیشران کلیدی فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...) همخوانی دارد. همچنین فینچ و همکاران ۳ (۲۰۱۱) پژوهشی را پیرامون تسهیل موانع ایمنی در سطح ملی بررسی کردند. که این تحقیق با پیشران کلیدی زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی همخوانی دارد. پژوهشی را با عنوان ایمنی استادیوم های ورزشی مرلوس، همپتون و مانو ۴ (۲۰۱۱) انجام دادند. که این تحقیق با پیشران کلیدی زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی همخوانی دارد. پژوهشی را پیرامون عوامل تعیین کننده امنیت در محل برگزاری مسابقات ورزشی در ایلات کاورا ابرایم و همکاران ۵ (۲۰۱۷) بررسی کردند. که این تحقیق با سه پیشران کلیدی زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی، مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادهای ورزشی و فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...)؛ همخوانی دارد.

و در نهایت طبق پژوهش زازیرین و همکاران ۶ (۲۰۱۸) که هدف از آن مطالعه سیاست های امنیتی باشگاه های فوتبال بود به این نتیجه رسیدند که این تحقیق با دو پیشران کلیدی زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی و مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی همخوانی داشت.

- 1- Hall et al
- 2- Finch et al
- 3-Finch et al
- 4-Melrose, Hampton & Manu
- 5-Ibrahim et al
- 6 -Zazryn et al

پیشنهاد ها

- ۱- با توجه به اینکه یکی از پیشران های اصلی، مدیریت انتظامی امنیتی رویدادهای ورزشی می باشد لازم است که مطالعه تطبیقی در این موضوع انجام شود و الگویی برای نحوه تامین مدیریت در رویدادهای ورزشی کشور ایران ارائه شود.
- ۲- مدیریت عوامل انسانی و آمادگی عوامل اجرایی رویدادها یکی از پیشران های مهم بوده، نیاز است که تحقیقی در مورد راه حل های افزایش چگونگی فرهنگ و آموزش در عوامل انسانی و عوامل اجرایی صورت پذیرد.
- ۳- با توجه به اینکه یکی از پیشران کلیدی زیرساخت ها و استانداردهای امنیتی می باشد باید برنامه ریزی در احداث زیرساخت ها با استانداردهای امنیتی با الگو گرفتن از کشورهای توسعه یافته صورت گیرد.
- ۴- با توجه پیشران کلیدی فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...)؛ باید در احداث و بهینه سازی ورزشگاه ها اجرایی شود.
- ۵- تشکیل مرکز فرماندهی و کنترل عملیات و تعیین افسران امنیتی باشگاه ها که یکی در پیشران های اصلی بوده اهمیت موضوع را نشان می دهد که نیاز به تدوین دستورالعملهایی است که در امنیت رویدادهای ورزشی اجرا شود.
- ۶- یکی از پیشران های کلیدی، فناوری های نوین امنیتی (بلیط فروشی، دوربین ها، گیت های بازرسی الکترونیکی و...) که نصب دوربین مدار بسته برای کنترل و نظارت کلیه رویدادهای ورزشی را و بهره برداری از سامانه بلیط فروشی الکترونیکی در کلیه رویدادها و اجرای آن قبل از برگزاری مسابقات و اطلاع رسانی به تماشاگران الزامی می کند.
- ۷- طبقه بندی تماشاگران بر اساس طیف کم خطر، پر خطر و مسئله ساز با توجه به اینکه یکی از مؤلفه های کلیدی مدیریت عوامل انسانی رویدادهای ورزشی می باشد ضروری بنظر می رسد که باید حنه تامین امنیت برنامه ریزی شود.

سپاسگزاری

از زحمات اساتید ارجمند ، خانواده عزیزم ، کارکنان یگان های ویژه ناجا ، کارشناسان محترم از فدراسیون ها و باشگاه های ورزشی که در مصاحبه تنظیم و تکمیل پرسشنامه ، جلسات مصاحبه و پنل خبرگان و تکمیل رساله بنده حقیر را یاری کردند کمال تشکر را دارم .

منابع و مأخذ

- ۱- احمدی اختیاری، مهدی، (۱۳۹۳) آینده پژوهی در تاریخ، سومین همایش ملی آینده پژوهی، <http://futuresstudies.ir>
- ۲- ادیب روشن، فرشته، (۱۳۹۵)، تدوین سناریوهای ورزش قهرمانی استان خراسان رضوی در افق ۱۴۰۴ بر اساس روش ترکیبی سناریونویسی و تحلیل ساختاری. رساله دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، ۸۷-۸۸
- ۳- افتخاری، ابراهیم، (۱۳۸۹)، مطالعه ابعاد مختلف امنیت در گردشگری ورزشی ایران، پایان نامه ارشد تربیت بدنی دانشگاه تهران، ۱۲-۱۳.
- ۴- پدرام و عبدالرحیم، ازگلی، محمد، خسرو، حسنی، مسعود (۱۳۸۸) آینده پژوهی مفاهیم و روش ها. مرکز آینده پژوهی و علوم و فناوری دفاعی - موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاع، ۲۳-۲۴.
- ۵- پورمحمدی، محمدرضا، حسین زاده دلیر، کریم، قربانی، رسول، زالی، نادر، (۱۳۸۹)، مهندسی مجدد فرایند برنامه ریزی با تأکید بر رویکرد آینده نگاری. مجله جغرافیا و توسعه، شماره ۵۸، ۳۷، ۲۰.
- ۶- جلیلیان، غلامرضا، (۱۳۸۳)، توصیف وضعیت باشگاه های فوتبال حرفه ای ایران و مقایسه با چند کشور منتخب. رساله دکتری، دانشگاه تربیت معلم، ۴۵-۴۶
- ۷- جوادی پور، محمد، سمیع نیا، مونا، (۱۳۹۲)، پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره اول بهار، شماره ۲۳-۲۴، ۴-۲۴
- ۸- خزائی، علی، (۱۳۹۳)، امنیت، مهم ترین مولفه در جذب توریست. ویژه نامه اولین همایش ملی امنیت و توسعه پایدار گردشگری، اصفهان، ۷۳-۷۸
- ۹- زالی، نادر، (۱۳۸۸) آینده نگاری توسعه منطقه ای با رویکرد برنامه ریزی سناریومینا (نمونه موردی: استان آذربایجان شرقی) رساله دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه تبریز، ۱۲۳-۱۲۵
- ۱۰- سادات الحسنی، مهدی، (۱۳۹۳)، مقایسه دیدگاه تماشاچیان و مسئولان برگزاری مسابقات فوتبال به مدیریت امنیت در استادیوم آزادی، مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، شماره ۱۶۸-۱۵۹، ۲۳،
- ۱۱- سهرابی، لیلیا (۱۳۹۷) آینده پژوهی ورزش قهرمانی کشور به روش دلفی، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه علامه طباطبائی، ۳۳-۳۴.
- ۱۲- فلاحی، احمد، اسدی، حسن، خبیری، محمد، (۱۳۸۸)، مقایسه عوامل مؤثر بر حضور تماشاچیان گاهگاهی، منظم، و متعصب در مسابقات لیگ برتر فوتبال، نشریه مدیریت ورزشی، شماره ۲۴۷-۲۵۰، ۲،
- ۱۳- کارگر، غلامعلی، غفوری، فرزاد، محمدی مقدم، یوسف، مرادی سیاسر، غلامرضا (۱۳۹۵) ارائه الگوی عوامل تأثیرگذار بر امنیت رویدادهای ورزشی ایران. فصلنامه انتظام اجتماعی، سال هفتم، شماره ۱۷۰-۱۵۷، ۴

- ۱۴- همتی نژاد، مهرعلی، قلی زاده، محمدحسن، تریسی، فرجی، رسول (۱۳۹۴) نقش مدیریت و برنامه ریزی مسابقات فوتبال در امنیت ورزشگاه ها، دوفصلنامه مدیریت و توسعه، سال سوم، شماره ۲، پیاپی ۱۵-۱.
- 15- Boyle, P. (2012). Securing the Olympic Games: Exemplifications of developments in urban security governance. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences. Retrieved from
- 16- Ebrahim, K., Khoury, J., Kalkwarf, H., & Lanphear, B. (2017). Trends and patterns of playground injuries in United States children and adolescents. *Ambulatory Pediatrics*.
- 17- Finch, C., Gabbe, B., Lloyd, D., Cook, J., Young, W., Nicholson, M., & Doyle, T. (2011). Towards a national sports safety strategy: addressing facilitators and barriers towards safety guideline uptake. *Injury Prevention: Journal of the Inter.* Retrieved from <http://doi.org/10.1136/ip.2010.031385>.
- 18- Fried, G. (2015). *Managing Sport Facilities*, 3E: Human Kinetics.
- 19- Hall, S., Cooper, W., Marciani, L., & McGee, J. (2008). Security management for sports and special events: An interagency approach to creating safe facilities. *Human Kinetics*.
- 20- Hall, S. (2010). An Examination of British Sport Security Strategies, Legislation, and Risk Management Practices: Lessons Learned from the English Football League. *The Sport Journal*, 13(2), 1-7.
- 21- Lhotsky, G., Jackson, E., & Kent, A. (2006). An analysis of risk management at NCAA division IA Football stadiums.
- 22- Lipton, E. (2005). US report lists possibilities for terrorist attacks and likely toll. *New York Times*. 16.
- 23- Lucenko, L. (1997). Spectator safety management in baseball/softball. Paper presented at the International Symposium on Safety in Baseball/Softball.
- 24- Melrose, A., Hampton, P., & Manu, P. (2001). Safety at sports stadia. In *Procedia Engineering*. (Vol. 14, pp. 2205–2211). Retrieved from <http://doi.org/10.1016/j.proeng.2011.07.277>
- 26- Miller, J., Veltri, F., & Gillentine, A. (2008). Spectator perception of security at the Super Bowl after 9/11: Implications for sport facility managers. *Smart Journal*, 4(2), 16-25.
- 27- Rayet, S. (2000). How to Become a Sport Safe Club: Guidelines for developing and implementing a sport safety plan. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 3(2, Supplement 1).
- 28- Samatas, M. (2007). Security and Surveillance in the Athens 2004 Olympics Some Lessons From a Troubled Story. *International Criminal Justice Review*, 17(3), 220-238.
- 29- Shen, I. (2012). Kadin ve ynetim. *Journal yonetim*. 8(11): 12-14.
- (2005). *Texas Engineering Extension Service (TEEX). (2005, January) Threat and risk assessment (local jurisdiction) (3rd ed.)*. College Station, TX.
- 30- Tichaawa, M., & Swart, K. (2009). Cameroonian Fans' Perceptions of the 2010 Fifa World Cup: A Case Study of Buea and Limbe. *Cape Peninsula University of Technology*.

31- Hackman, J. R. & Oldham, G. R. (2014). Motivation Through the Design of Work: Test of a Theory. *Organizational Behavior and Human Performance*, 16(2), pp. 250-279.